

УДК 330.341:330.332

Нечаєва І.А.

канд. екон. наук , доц. НУ «Запорізька політехніка»

ІНВЕСТИЦІЙНІ ІНСТРУМЕНТИ ФІНАНСУВАННЯ ІННОВАЦІЙ

Параметрами інвестиційного проекту, які підлягають обґрунтуванню та слугують основою для розрахунку ключових показників результату його реалізації є: дохід, витрати, пов'язані з отриманням доходу; час очікування доходів та джерела фінансування [1, с. 45].

Джерела фінансування інноваційних підприємств розрізняються залежно від стадії фінансування. Виділяють три стадії фінансування інноваційного бізнесу з підстадіями: початкова (рання) стадія: посівна, стартова, першого раунду; розширення / розвиток; викупи (викупи внутрішнім керуючим, викупи зовнішнім керуючим, викупи з використанням позикового фінансування) [2, с. 55].

Важливими джерела фінансування інноваційної діяльності є: власні кошти; державні дотації; кредити; власний капітал; бізнес-ангели; венчурний капітал; краудфандинг, тощо. В табл.1 наведені переваги та недоліки деяких інструментів інвестування в інновації.

Джерела фінансування та їх структура залежать від потреб бізнесу та можуть бути складними. Як приблизне керівництво, щодо формування структури джерел наведено в табл. 2 [3]. У таблиці використано наступні позначення: PR – особисті ресурси, родина та друзі, краудфандинг; G –

Таблиця 1 – Переваги та недоліки деяких інструментів інвестування в інновації

Інструмент інноваційного інвестування	Переваги	Недоліки
Бізнес-ангели	Ангел може чекати довший період, перш ніж буде реалізовано повернення Ангел може привнести в бізнес свій власний досвід і знання	Ангел може спробувати заволодіти бізнесом Ангела важко знайти та привабити Ангели мають обмежені кошти і можуть бути не в змозі забезпечити необхідне подальше фінансування
Венчурний капітал	Надаються кошти, а також знання, керівництво та доступ до мереж Кошти повертаються через стратегію виходу, а не через визначену суму	Втрата частини власності на бізнес Втрата певного контролю над бізнесом Можливість невідповідних умов при укладанні угод Власники/керівники бізнесу не несуть особистої відповідальності за повернення інвестицій Збільшено обов'язки щодо звітності та розкриття інформації, що може збільшити тиск для створення можливостей для бізнесу, які підтримають щорічну віддачу від інвестицій
Краудфандинг	Проект або бізнес не є частковою власністю ваших прихильників. Можливість перевіряти концепції продукту (бізнесу) безпосередньо з клієнтами. Отримання відгуку і збільшення клієнтської бази для свого продукту, перш ніж він досягне ринку. Використання інструментів соціальних мереж.	Багато часу для планування, написання презентацій і диференціювання кампанії. Немає гарантій, щодо досягнення фінансової цілі у встановлені терміни. Ретельне планування реалізації того, що обіцяє проект. Час на підтримку стосунків із спонсорами та просування, щоб підтримувати актуальність проєкту. Докладання зусиль і фантазії, щоб створити унікальні заохочення та винагороди. «Змагання» за увагу громадськості проти тисяч інших кампаній. Навіть при досягненні фінансової цілі велика вірогідність не отримати зібрані гроші.

Державні гранти; А – Ангели; VC – Венчурний капітал; F – Фінансові установи, банки, кредитні спілки; MB – Торгові банки; SE – Фондова біржа.

Таблиця 2 – Приблизна структура джерел фінансування відповідно до обсягів необхідних інвестицій та стадії розвитку підприємства

Етап бізнесу	Обсяги інвестування					
	<\$10K	\$10k	\$100k	\$2m	\$5m	\$50m+
Насіння	PR	PR/G/A	A/G	VC		
Початкова стадія	PR	PR/G/A	A/G/VC/F	VC/F		
Зростання		PR/A	A/G/VC/F	VC/F/SE	VC/MB/SE	
Становлення			VC/F	VC/F/SE	VC/F/MB/SE	VC/F/MB/SE
Розпирення			VC/F	VC/F/SE	VC/F/MB/SE	VC/F/MB/SE

В цілому, вибір джерела фінансування та формування структури джерел фінансування залежить від стадії інноваційного проекту, а також від наявності фінансової історії компанії.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Нечаєва І. А. Методичний підхід до проведення оцінки інвестиційного проекту [Електронний ресурс] / І.А. Нечаєва І. А. // Сучасні технології менеджменту, інформаційне, фінансове та облікове забезпечення розвитку економіки в умовах євроінтеграції : збірник тез доповідей учасників Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, м. Черкаси, 16–17 квітня 2020 року. Черкаси : Східноєвропейський університет економіки і менеджменту. – 2020. – 557 с. – Режим доступу : https://suem.edu.ua/sites/default/files/2021-01/suchasni-tehnologii-menedzhmentuinformaciyne_v-umovakh-evrointegracii_2020_04_maket.pdf.
2. SUCSID training course: «Innovation Management». [Електронний ресурс] – Режим доступу : https://startup.sumdu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/11/OP2-1-1-Innovation_Management_ua.pdf.
3. Sources of innovation funding. [Електронний ресурс] – Режим доступу :: <https://www.business.qld.gov.au/running-business/growing-business/becoming-innovative/funding/sources>.